

ÖSTERÅKERS KOMMUN
KOMMUNSTYRELSEN

2013 -01- 30

D.nr:

KS 2011/71-108 (22)

KLAGANDE

1. Stefan Cronberg
Tallsättravägen 79
184 61 Åkersberga

2. Göran Demant
Manfred Bondes väg 20
184 62 Åkersberg

3. Anders Tell
Generalsvägen 28
184 51 Österskär

4. Håkan Westin
Sjövägen 20
184 52 Österskär

5. Magnus Åström
Krutvägen 24
184 60 Åkersberga

MOTPART

Österåkers kommun
184 86 Åkersberga

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 28 februari 2012 i mål nr 3037-11, se bilaga A

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och Kommunfullmäktiges i Österåkers kommun beslut den 31 januari 2011, avseende § 9, punkt 6.

Kammarrätten avslår överklagandet i övrigt.

YRKANDEN M.M.

Stefan Cronberg, Göran Demant, Anders Tell, Håkan Westin och Magnus Åström (Stefan Cronberg m.fl.) överklagar förvaltningsrättens dom och yrkar att kommunfullmäktiges beslut den 31 januari 2011 § 9 punkterna 6 och 9 ska upphävas. Till stöd för överklagandet anføres bl.a. följande.

Lika arvode för lika uppdrag

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 31 januari 2011 beslutades att Centerns, Österåkerspartiets och Kristdemokraternas enda ledamot i kommunstyrelsen, ”gruppledare i majoriteten”, skulle ha ett särskilt arvode om 14 000 kr per månad för deltagande i kommunstyrelsens arbetsutskott, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Roslagspartiets och Miljöpartiets ledamöter fick inte detta arvode. De tre s.k. gruppledarna i majoriteten har endast varsin kollega i fullmäktige och i fullmäktige är det den andra centerpartisten, kristdemokraten respektive österåkerspartisten som är gruppledaren. Oppositionens ledamöter i kommunstyrelsen har ett tufft arbete att bevaka frågor, hålla sig underrättade och á jour med det som är under beredning, ta reda på saker i förvaltningen som majoriteten serveras direkt och att sedan vidarebefordra frågorna till sina betydligt större grupper i kommunfullmäktige och partiorganisationer. Miljöpartiets ledamot i kommunstyrelsen är liksom Centerns, Österåkerspartiets och Kristdemokraternas ledamot också ersättare i kommunstyrelsens arbetsutskott och ledamot av kommunfullmäktige men erhåller betydligt lägre ersättning.

Jäv

Arvodesgruppen med Ingela Gardner Sundström som ordförande utsågs den 29 november 2010 och kan då knappast ”under hösten genomfört den översyn som ålagts dem”, så som kommunstyrelsens nya ordförande yttrat till förvaltningsrätten. Ingela Gardner Sundström har i högsta grad varit jävig då hon utarbetat ett arvodesförslag under mellandagarna 2010/2011 i

medvetande om att hennes make utsetts till ordförande i samhällsbyggnadsnämnden. Det nya ordförandeskapet i den aktuella nämnden renderade en ekonomisk uppjustering från dryga 180 000 kr till 403 000 kr.

Österåkers kommun (kommunen) bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande.

Lika arvode för lika uppdrag

Beslutet att utge högre arvode till gruppledare för partier i majoriteten (utan kommunalråd) motiveras av att dessa uppdrag är av en mer omfattande karaktär än övriga gruppledares. Majoritetsansvaret omfattar ledning, styrning, ärendehantering och beslutsfattande vilket ytterst berör cirka 40 000 invånare samt ansvar för ekonomi och budget med en årsomslutning motsvarande cirka 2 miljarder kr. Utöver gruppledarnas generella åtagande att förankra kommande beslut i sina respektive partier ingår det i majoritetens gruppledares åtaganden att aktivt delta i kommunens styrnings- och ledningsfunktion och därigenom bära ett större ansvar i processen med att utarbeta underlag till beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Utöver majoritetens gruppledares styrnings- och ledningsfunktioner omfattar uppdragen även att bistå i att företräda kommunen i officiella sammanhang. I enlighet med beslut i kommunfullmäktige utgår inte någon sammanträdesersättning för majoritetens gruppledare (utan kommunalråd) för deltagande i kommunstyrelsens arbetsutskott, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Sammantaget råder det betydande skillnader i gruppleदारuppdragen hos majoritet och opposition. Inte enbart uppdragets titel "Gruppledare" är avgörande för hur arvoden och ersättningsnivåer utformas. Då uppdragen till sitt innehåll inte kan anses likvärdiga finns således sakliga skäl för föreliggande beslut i kommunfullmäktige.

Jäv

Kommunen har genomfört en organisationsförändring och bl.a. utformat en ny nämndorganisation. Kommunfullmäktiges beslut om arvoden speglar de förändringar som den nya förtroendemannaorganisationen medfört. Kommunstyrelsen delgavs arvodesgruppens förslag och beslutade vid sitt sammanträde den 10 januari 2011 att föreslå kommunfullmäktige att fatta beslut i ärendet. Ingela Gardner Sundström har inte bedömts vara jävig i samband med arbetet i arvodesgruppen. I det fall domstolen gör en annan bedömning har detta i vart fall saknat betydelse för ärendets utgång då Ingela Gardner Sundström, vid kommunfullmäktiges sammanträde, varken deltagit i överläggning eller beslut gällande de punkter som rörde henne själv eller hennes make.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Lika arvode för lika uppdrag

I 4 kap. 15 § första stycket kommunallagen (1991:900) anges att om fullmäktige beslutar att arvode ska betalas, ska arvodet bestämmas till lika belopp för lika uppdrag.

Genom § 9, punkt 9, fastställde kommunfullmäktige i beslutet den 31 januari 2011 arvode för gruppledare i majoriteten i kommunstyrelsen för partier utan kommunalråd, dvs. gruppledarna för Centerpartiet, Kristdemokraterna och Österåkerpartiet, till 14 000 kr per månad. Vidare angavs i punkten att ingen sammanträdesersättning utgår för dessa i kommunstyrelsens arbetsutskott, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Kammarrätten anser, i likhet med förvaltningsrätten, att det som Stefan Cronberg m.fl. anfört inte visar att uppdragen som gruppledare i majoritet och opposition utgör lika uppdrag. Beslutet om arvoden till gruppledare i

majoriteten kan därmed inte anses strida mot 4 kap. 15 § första stycket kommunallagen. Överklagandet ska därför avslås i denna del.

Jäv

Enligt 5 kap. 20 § första stycket kommunallagen får en ledamot inte delta i handläggningen av ett ärende som personligen rör ledamoten själv, ledamotens make, sambo, föräldrar, barn eller syskon eller någon annan närstående.

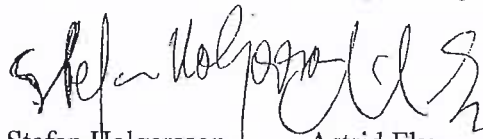
Den 29 november 2010 utsåg kommunstyrelsen en arbetsgrupp om tre personer, där Ingela Gardner Sundström ingick, med uppdrag att se över arvodesnivåerna för förtroendevalda. Den 13 december 2010 utsåg kommunfullmäktige Ingela Gardner Sundströms make till ordförande i samhällsbyggnadsnämnden. Vid kommunstyrelsens sammanträde den 10 januari 2011 redogjordes för arbetsgruppens förslag till bl.a. arvode för ordföranden i samhällsbyggnadsnämnden varefter kommunstyrelsen beslutade att lägga fram det förslaget till kommunfullmäktige. Genom kommunfullmäktiges beslut den 31 januari 2011, § 9, punkt 6, fastställdes arvode för ordförande i samhällsbyggnadsnämnden i enlighet med arvodesgruppens och kommunstyrelsens förslag.

Kammarrätten konstaterar inledningsvis att jävsregelns förbud mot att delta i handläggningen av ett ärende även inkluderar ärendets beredning. Enligt kammarrättens mening utgör arbetet i arvodesgruppen beredning av ärendet om fastställande av arvoden till bl.a. ordföranden i samhällsbyggnadsnämnden. Kammarrätten anser således att Ingela Gardner Sundström varit jävig vid kommunfullmäktiges handläggning av ärendet (jfr RÅ 1965 ref. 13).

Eftersom kommunfullmäktige beslutade i enlighet med kommunstyrelsens förslag – vilket i sig beslutades i enlighet med arvodesgruppens förslag – får Ingela Gardner Sundströms medverkan i arvodesgruppen antas ha påverkat

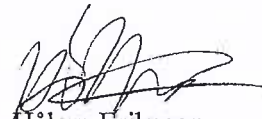
utgången i ärendet. Att hon inte deltagit i överläggning eller beslut vid kommunfullmäktiges sammanträde medför ingen annan bedömning. Kommunfullmäktiges beslut, § 9, punkt 6, har således på grund av jäv inte tillkommit i laga ordning. Överklagandet ska därför bifallas i denna del och kommunfullmäktiges beslut den 31 januari 2011, § 9, punkt 6, upphävas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Stefan Holgersson
lagman
ordförande

Astrid Eke
kammarrättsråd

Håkan Eriksson
tf. kammarrättsassessor
referent

Lisa Klasson
föredragande

I avgörandet har även deltagit de särskilda ledamöterna Sture Johansson och Rolf Schwerin.

KLAGANDE

1. Stefan Cronberg ✓
Tallsättravägen 79
184 61 Åkersberga
2. Göran Demant ✓
Manfred Bondes väg 20
184 62 Åkersberga
3. Anders Tell ✓
Generalsvägen 28
184 51 Österskär
4. Håkan Westin ✓
Sjövägen 20
184 52 Österskär
5. Gunilla Ysberg
Lovisedalsstigen 16
184 91 Åkersberga
6. Magnus Åström ✓
Krutvägen 24
184 60 Åkersberga

MOTPART

Österåkers kommun
184 86 Åkersberga

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunfullmäktiges i Österåkers kommun beslut den 31 januari 2011, § 9

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen (KL)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Dok.Id 181820

Postadress
115 76 Stockholm

Besöksadress
Tegelhuddsvägen 1

Telefon
08-561 680 00

E-post:
forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax
08-561 680 01

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-15:00

ÖVERKLAGAT BESLUT

Vid sammanträde den 31 januari 2011 behandlade Kommunfullmäktige i Österåkers kommun förslag till arvoden, ersättningar och partistöd för mandatperioden 2011 – 2014. Av 9 § i det sammanträdesprotokoll, som fördes den 31 januari 2011, framgick att kommunfullmäktige under 21 beslutssatser fastställt arvoden, ersättningar och partistöd. Beslutssatserna hade följande lydelse.

1. Ersättning för kommunfullmäktiges, kommunstyrelsens, kommunstyrelsens arbetsutskotts, nämndernas ledamöter och ersättare, samt utskottens ledamot och ersättare fastställs till vardera 1 680 kr respektive 1 120 kr per sammanträde (minst 1 timme). För sammanträden som understiger en timme utgår 1 120 kr respektive 840 kr. Tjänstgörande ersättare ska erhålla ledamotsarvode. Max ska vara 2 800 kr respektive 1 960 kr per dygn oavsett antal sammanträden.
2. Arvodet till kommunstyrelsens ordförande fastställs till 72 800 kr per månad. Kommunstyrelsens 1:e vice ordförande erhåller 67 200 kr per månad varvid hänsyn tagit till ordförandeskapet i KUN och Kommunstyrelsens 2:e vice ordförande erhåller 44 800 kr per månad. Arvodena avser uppdragen i KSAU, KS och KF, Arvodet för andre vice ordförande gäller från och med den 1 november 2010.
3. Arvode för ordföranden i kommunfullmäktige fastställs till 14 000 kr per månad.
4. Arvode för ordförandena i vård- och omsorgsnämnden inkl. pensionärsråd samt produktionsstyrelsen fastställs till 16 800 kr per månad.
5. Arvode för ordförande i socialnämnden fastställs till 22 400 kr per månad. Socialnämndens 1:e vice ordförande erhåller 11 200 kr per månad. I ordförandes och 1:e vice ordförandes arvode inkluderas jour och utskott.
6. Arvode för ordförande i samhällsbyggnadsnämnden fastställs till 33 600 kr per månad.
7. Arvoden för 1:e och 2:e vice ordförande i kommunfullmäktige och nämnderna förutom valnämnden samt utskotten fastställs till 5 600 kr per månad. Socialnämndens 2:e vice ordförande erhåller inget fast arvode för arbetsutskottet utan istället sammanträdesersättning.
8. Arvode för ordföranden i valnämnden fastställs till 840 kr per månad under år då allmänna val inte hålls och till 2 800 kr per månad under de år då allmänna val hålls. Arvode till 1:e och 2:e vice ordförande i valnämnden fastställs till 1 400 kr per månad vardera för år då allmänna val hålls. Är det dubbla val utgår dubbel ersättning till valnämndens presidium.
9. Arvode för gruppleddare i majoriteten i kommunstyrelsen för partier i majoriteten utan kommunalråd (d v s Björn Pålhammar (C), Mikael Ottosson (KD), och Rolf Granström (ÖP) fastställs till 14 000 kr per månad. Ingen sammanträdesersättning utgår för dessa i kommunstyrelsens arbetsutskott, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen

DOM

10. Arvodet för partiernas gruppleddare i kommunfullmäktige i de fall partiet inte utsett heltidsarvoderat kommunalråd som gruppleddare fastställs till 1 120 kr per månad.

11. Arvoden för revisorsordförande och andra revisorer fastställs till vardera 5 600 kr respektive 4 200 kr per månad.

12. Ersättning för partiernas planeringsberedningar och verksamhetskonferenser/utbildningar utbetalas mot bestyrkt deltagarlista/faktura och får tillsammans med andra omkostnader för sammanträden uppgå till högst 3 920 kr per år och mandat i kommunfullmäktige.

13. Arvode utbetalas månadsvis förutom partistöd som utbetalas en gång per år i januari.

14. Det fasta partistödet till i varje i kommunfullmäktige representerat parti fastställs till 22 400 kr per år och parti i kommunfullmäktige.

15. Det mandatanknutna fastställs till 33 600 kr per år och mandat i kommunfullmäktige varav 25 % administration och lokaler.

16. Arvoden, ersättningar och partistöd anpassas till utveckling av riksdagsledamöters månadsarvoden, d v s årlig anpassning kommer att ske under mandatperioden.

17. Ersättning för rådens ordförande i de fall som inte ingår i allt i arvode i andra uppdrag och valberedningens ordförande fastställs till 3 360 kr per sammanträde.

18. Finansiering av kostnaderna utöver ramar för 2011 som uppskattas till ca 2 Mkr sker via posten oförutsett i resultatbudgeten.

19. Arvode för Armadas ordförande, Roslagsvattens ordförande och Österåkersvattens ordförande rekommenderas att fastställas till 11 200 kr per månad.

20. Arvode för Armadas 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande och Österåkersvattens 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande rekommenderas att fastställas till 5 600 kr per månad.

21. Arvodesbestämmelserna för den nya nämndsorganisationens förtroendevalda utvärderas av KSAU.

YRKANDE M M

Stefan Cronberg, Göran Demant, Anders Tell, Håkan Westin, Gunilla Ysberg och Magnus Åström har överklagat ovannämnda beslut (§ 9) och yrkat att det ska upphävas. Till stöd för yrkandet har de inom överklagandetiden angett bland annat följande.

1. Beslutet att särskilt arvoda tre av sex gruppleddare strider mot likställighetsprincipen.

Av beslutssatserna 9 och 10 ovan framgår att gruppleddarna från de partier inom majoriteten som inte utsett ett heltidsarvoderat kommunalråd (C, KD och ÖP)

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen

DOM

ska ha ett annat arvode än gruppledarna för de övriga mindre partierna (RP, MP och V). Detta strider sålunda mot likställighetsprincipen (2 kap KL). Det finns inga sakliga skäl för de olika arvoden utan det är, enligt deras mening, endast ett sätt att säkra en majoritet i kommunfullmäktige. M och FP förfogar tillsammans över 25 röster av fullmäktiges 51. De sex ledamöter som gruppledarna för C, KD och ÖP representerar ger således den nödvändiga majoriteten.

2. Besluten i fullmäktige har inte fattats i enlighet med KL, som innehåller ett förbud mot växeltjänstgöring; allra helst som jäviga ledamöter inte kan ersättas av supplanter.

Av protokollsutdrag och voteringslistor framgår att vissa beslutssatser har fattats genom att ordinarie ledamöter som anmält sig jäviga har ersatts av supplanter. Vissa ersättare har också tjänstgjort för olika ordinarie ledamöter. Detta står i strid med kommunallagens principiella förbud mot s k växeltjänstgöring. I detta sammanhang hänvisas till 5 kap 18-19 §§ KL samt SOU 1990:24

3. Besluten i kommunfullmäktige har arbetats fram under klara jävsförhållanden. Redovisningen av arvodesgruppens arbete, motiv och slutsatser motsvarar inte den transparens som, enligt deras mening, kommunallagen förutsätter.

Kommunfullmäktiges ordförande, med tillträde den 1 januari 2011, Ingela Gardner Sundström, har lett en av kommunstyrelsen den 29 november 2010 utsedd arvodesgrupp, bestående av en representant från vardera Moderaterna, Folkpartiet och Socialdemokraterna, och vid pågående sammanträde med kommunstyrelsen den 10 januari 2011 presenterat ett förslag, i vilket bland annat ingick kraftiga arvodeshöjningar för såväl henne själv som för hennes make, som är ordförande i samhällsbyggnadsnämnden. Även om hon inte själv deltagit i det formella beslutet är jäv uppenbart.

Det saknas skriftlig dokumentation från arvodesgruppens arbete, varför de har försökt få fram muntliga uppgifter. Den socialdemokratiska ledamoten Rosita Palmberg-Olsson har därvid uppgett att arbetsgruppen har haft två fysiska sammanträden. Det förslag som lades direkt på kommunstyrelsens bord var inte känt för henne. Förslaget lades utan någon undertecknare. Redovisningen av arvodesgruppens arbete, motiv och slutsatser motsvarar inte den transparens som KL, enligt deras mening, förutsätter.

YTTRANDE

Österåkers kommun har avstyrkt bifall till överklagandet och därvid yttrat bland annat följande.

1. Stefan Cronberg m fl menar att beslutet rörande arvoden för gruppledarna i majoritetens partier utan kommunalråd står i strid med likställighetsprincipen i 2 kap 2 § KL. Likställighetsprincipen tar sikte på kommunen i förhållande till sina medlemmar. Denna princip är således inte avsedd att tillämpas i förhållandet mellan kommunen och de förtroendevalda. Beträffande förutsättningarna för kommunen att arvodera förtroendevalda finns dock särskilda regler i 4 kap 14-15 §§ KL. Dessa bestämmelser innebär att de

förtroendevalda, vilka innehar likvärdiga uppdrag, ska arvoderas med lika belopp. Beslutet att utge högre arvode till gruppledare för partier i majoriteten (utan kommunalråd) motiveras dock av att dessa uppdrag är av en mer omfattande karaktär än övriga gruppledares. Utöver gruppledarnas generella åtagande att förankra kommande beslut i sina respektive partier ingår det i majoritetens gruppledares åtaganden att aktivt delta i kommunens styrnings- och ledningsfunktion och därigenom bära ett större ansvar i processen med att utarbeta underlag till beslut i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Sammantaget görs den bedömningen att det råder betydande skillnader i gruppleदारuppdragen hos majoritet och opposition. Då uppdragen inte kan anses likvärdiga, finns således sakliga skäl för föreliggande beslut i kommunfullmäktige.

2. Stefan Cronberg m fl är av den uppfattningen att voteringsprocessen vid föreliggande beslut genomförts genom förfarande som står i strid med KL:s principiella förbud mot s k växeltjänstgöring. De hänvisar till KL:s bestämmelser om beslutförhet i 5 kap. 18-19 §§ KL. Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 31 januari 2011, § 9, fattades enskilda beslut rörande de 21 beslutssatserna som anges under § 9 "Beslut om arvoden, ersättningar och partistöd för mandatperioden 2011-2014". Överläggning föregick varje enskilt beslut och ledamöterna hade vid sammanträdet att anmäla jäv för respektive beslutssats. I de fall jäv anmäldes trädde ersättare in i den jäviges ställe till dess att den fråga jävet avsåg hade behandlats. Därefter återgick den ordinarie ledamoten åter till tjänstgöring. Då ledamöterna vid sammanträdet avbröt sin tjänstgöring med anledning av just jäv är beslutsprocessen att betrakta som genomförd i enlighet med 5 kap 15 § KL. Inkallandet av ersättare gjordes i enlighet med 5 kap 12 och 13 §§, och efter det att beslut tagits där en ledamot anmält jäv återgick denna i tjänst. Detta innebar att samma ersättare kunde träda in för olika ledamöter vid hantering av olika beslutssatser.

Med ovan angivet förfarande har kommunfullmäktige följt KL:s anvisning och genomfört en lagenlig beslutsprocess som dessutom speglar den mandatfördelning som råder i kommunfullmäktige mellan de politiska partierna i kommunen. De bestämmelser om beslutförhet i 5 kap 18-19 §§ KL som Stefan Cronberg m fl hänvisat till blir tillämpliga först då det inte finns tillräckligt med ersättare vilka kan träda in och tjänstgöra, och kommunfullmäktige därför inte har tjänstgörande ledamöter eller ersättare på hälften av mandatet. I nu aktuellt ärende har det tvärtom funnits ersättare närvarande vilka kunnat träda in då ledamot varit förhindrad. Stefan Cronberg m fl:s tolkning av bestämmelsernas innebörd är således felaktig.

3. Stefan Cronberg m fl gör gällande att det föreligger ett jävsförhållande beträffande Ingela Gardner Sundströms deltagande i den av kommunstyrelsen tillsatta arvodesgruppen. Kommunstyrelsen fattade den 29 november 2010, § 259, beslut om att utse tre representanter från majoritet och opposition att ingå i den arvodesgrupp som fick till uppdrag att se över arvodesnivåerna för förtroendevalda i kommunen. Arbetet med översynen föregicks av de organisationsförändringar som Österåkers kommun, i samband med den nya mandatperioden, genomfört. Organisationsförändringarna inbegrep utformandet av en ny

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Allmänna avdelningen

DOM

utskottsorganisation samt utformandet av en ny nämndorganisation. Den förändrade nämndorganisationen omfattade bland annat att man slog samman den tidigare Kultur- och fritidsnämnden, Förskolenämnden samt Utbildningsnämnden till den nya Kultur- och utbildningsnämnden. Man valde även att slå samman Byggnadsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsens ansvar för teknik- och exploateringsfrågor för att ingå i den nya Samhällsbyggnadsnämnden.

Kommunfullmäktiges beslut om arvoden speglar de förändringar som den nya förtroendemannaorganisationen medfört, och vilar på några grundläggande principer rörande arvodering, såsom premiering av närvaro, relationen till riksdagsmannaarvodet och förhållandet mellan arvode och den tidsåtgång som förtroendemannauppdraget medför.

Arvodesgruppen genomförde under hösten 2010 den översyn som ålagts den genom uppdrag från kommunstyrelsen. Resultatet av arvodesgruppens uppdrag vidarebefordrades till ekonomienheten vid kommunstyrelsens kontor för bedömning av de ekonomiska följderna av förslaget. Kommunstyrelsen delgavs därefter förslaget och beslutade vid sitt sammanträde den 10 januari 2011, § 9, att föreslå kommunfullmäktige att fatta beslut i ärendet utifrån 21 beslutssatser om arvoden, ersättningar och partistöd. Kommunfullmäktige behandlade i samband med sitt sammanträde den 31 januari 2011, § 9, kommunstyrelsens förslag och beslutade att anta kommunstyrelsens förslag efter vissa revideringar. Berörda ledamöter och ersättare valde vid såväl kommunfullmäktiges sammanträde som vid kommunstyrelsens sammanträde att anmäla jäv vid hanteringen av de beslutssatser som direkt rörde ledamoten själv eller dennes anhöriga.

Ingela Gardner Sundström innehade, vid tidpunkten för kommunstyrelsens sammanträde, inget förtroendeuppdrag i kommunstyrelsen utan var, i enlighet med kommunstyrelsens reglemente OFS 2010:19, närvarande vid sammanträdet i egenskap av sin roll som kommunfullmäktiges ordförande. Beslut i ärendet fattades av kommunfullmäktige efter förslag från kommunstyrelsen. Vid kommunfullmäktiges sammanträde deltog Ingela Gardner Sundström varken i överläggning eller i beslut gällande de beslutssatser som rörde henne själv eller hennes make Jan-Olov Sundström, tillika ordförande i Samhällsbyggnadsnämnden. Ingela Gardner Sundström har inte bedömts vara jävig i samband med arbetet i arvodesgruppen. Skäl för att upphäva beslutet föreligger därmed inte.

Vidare framför Stefan Cronberg m fl att den arvodesgrupp som tillsats av kommunstyrelsen inte fullföljt sitt uppdrag på sätt som KL föreskriver. KL innehåller inga särskilda bestämmelser för om, och i så fall hur, arbetet i en grupp som arvodesgruppen ska bedrivas och dokumenteras. Inom ramen för arvodesgruppens uppdrag har två sammanträden ägt rum och korrespondens skett via e-post. Förslag har därefter vidarebefordrats till ekonomienheten vid kommunstyrelsens kontor för bedömning av ekonomiska följder av förslaget. KL anger inga särskilda kvalitetskrav vid beredning av underlag till ärenden likt det som arvodesgruppen hanterat. KL anger inte heller några krav på signaturer på beredningsunderlag och förslag till beslut, och de handlingar som ingår i beredningen av ett ärende får ingen rättslig betydelse förrän det formaliserats genom ett beslut.

Österåkers kommun vill för sakens skull betona att det utarbetade förslaget delgetts kommunstyrelsen för behandling vid dess sammanträde den 10 januari 2011. Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 31 januari 2011 gav Bengt Svensson, utsedd av kommunstyrelsen att delta i arvodesgruppen, även en mer ingående redogörelse för arvodesgruppens arbete och förslag. Vid kommunfullmäktiges sammanträde presenterades även ett informationsunderlag som framtagits av arvodesgruppen och som beskriver resultatet av uppdraget. Detta underlag lades även som en bilaga till kommunfullmäktiges protokoll. Sammantaget visar detta att arvodesgruppen genomfört sitt uppdrag och presenterat resultatet av sitt arbete på ett tillfredställande och utifrån KL korrekt sätt.

SKÅLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 10 kap 8 § KL ska ett överklagat beslut upphävas om

1. beslutet inte kommit till i laga ordning,
2. beslutet hänför sig till något som inte är en angelägenhet för kommunen,
3. det organ som fattat beslutet överskridit sina befogenheter, eller om
4. beslutet strider mot lag eller annan författning.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning

Såsom Österåkers kommun har uppgett gäller likställighetsprincipen mellan kommunen och kommunmedlemmarna i deras egenskap av kommunmedlemmar och inte mellan kommunen och dess förtroendevalda eller anställda. Det överklagade beslutet, såvitt avser beslutssatserna 9 och 10, kan därför inte anses strida mot likställighetsprincipen på grund av olikheter mellan olika förtroendevaldas arvoden. Vidare gäller i mål om laglighetsprövning i princip att klaganden har bevisbördan för att det finns omständigheter som innebär att ett kommunalt beslut ska upphävas på någon av de grunder som anges i 10 kap 8 § KL. Stefan Cronberg m fl kan inom överklagandetiden anses ha antytt att det överklagade beslutet strider mot 4 kap 14–15 §§ KL. De kan däremot inte anses ha motbevisat kommunens uppgift att det råder betydande skillnader i gruppleदारuppdragen hos majoritet och opposition. Vid sådan bedömning föreligger inte förutsättning att upphäva vad som beslutats under satserna 9 och 10 i det överklagade beslutet.

Stefan Cronberg m fl har gjort gällande att ersättare inte får tjänstgöra i stället för ledamöter som är jäviga och därför inte delta i handläggningen av ett ärende, eftersom avstående på grund av jäv - enligt deras mening - inte innebär att ledamoten avbrutit sin tjänstgöring och att ersättare inte får kallas in förrän ordföranden förvissat sig om att ledamoten verkligen avbrutit sin tjänstgöring. Stefan Cronberg m fl menar att otillåten växeltjänstgöring skulle ha förekommit genom att ersättare tjänstgjort i stället för ledamöter som avstått på grund av jäv och genom att samma ersättare har ersatt olika ledamöter vid olika tillfällen under samma sammanträde. Som förvaltningsrätten tolkar överklagandet i denna del menar Stefan Cronberg m fl att det överklagade beslutet därför inte tillkommit i laga ordning. Det framgår dock av lagtexten i 5 kap 13 och 15 §§ KL att såväl ersättare som ledamöter kan avbryta sin tjänstgöring på grund av jäv. I förarbetena till KL anges, angående ersättarnas tjänstgöring, också bland annat följande. "Vid jäv för en ledamot eller tjänstgörande ersättare har den jävige rätt att åter träda in sedan det ärende i vilket jäv föreligger har behandlats. I andra fall är det inte tillåtet för ledamöter och ersättare att tjänstgöra växelvis under ett sammanträde." (prop 1990/91:117 s 178). Av detta framgår att det inte finns något hinder för ersättare att tjänstgöra i stället för jäviga ledamöter. Det finns inte heller något hinder för en ersättare att vid olika tillfällen under samma sammanträde ersätta olika ledamöter som tillfälligt avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv. Någon otillåten växeltjänstgöring kan därför inte anses ha förekommit.

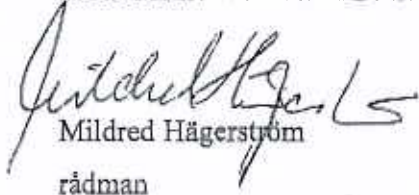
Det framgår av kommunfullmäktiges sammanträdesprotokoll att Ingela Gardner Sundström inte deltagit i beslutet under beslutssatserna 2 och 6, vilka berörde hennes eget och hennes makes arvode. Något jäv kan därmed inte anses ha förekommit. Att Ingela Gardner Sundström deltagit i beredningen av ärendet medför inte en annan bedömning.

Slutligen har Stefan Cronberg m fl påstått att redovisningen av arvodesgruppens arbete, motiv och slutsatser inte motsvarar den transparens som KL, enligt deras mening, förutsätter. Förvaltningsrätten kan emellertid inte finna att det

föreligger några brister vad gäller redovisningen i det aktuella sammanträdesprotokollet jämfört med kraven i 5 kap 57–60 §§ KL.

Sammanfattningsvis gör sålunda förvaltningsrätten den bedömningen att Stefan Cronberg m fl inte har angett något som kan medföra att det överklagade beslutet ska upphävas med stöd av 10 kap 8 § KL. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1a)

Mildred Hägerström
rådman

Föredragande har varit Marit Carlsson.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen fordras att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar *prövningstillstånd* om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att talan prövas eller om det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att grund för resning föreligger eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om *prövningstillstånd* inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att *prövningstillstånd* bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska undertecknas av klaganden eller dennes ombud och ges in i original samt innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, personnummer/organisationsnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få *prövningstillstånd*
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.